

STAFRÆN MENNTUN
FYRIR ALLA

STEFNUYFIRLIT

Vaxandi algengi stafrænna lausna í daglegu lífi knýr þörfina á kerfisbreytingum sem byggjast á **stafrænum umbreytingum** almennt og nánar tiltekið í menntakerfum fyrir alla.

Evrópumiðstöð um nám án aðgreiningar og sérþarfir (miðstöðin) fullyrðir að endanleg framtíðarsýn fyrir menntakerfi fyrir alla sé að tryggja að öllum nemendum, óháð aldri, séu veitt þýðingarmikil, hágæða námstækifæri í sínu næsta nágrenni, meðal vina sinna og jafnaldra. Þetta krefst einnig kerfisbreytinga sem telur öll stig menntakerfisins.

Nýlegar innlendar og alþjóðlegar kreppur í Evrópu hafa sýnt galla í menntakerfum. Fjarnám hefur sérstaklega haft áhrif á nemendur sem upplifa stafrænu gjána. Þegar umbreyta á stafrænum- og námsrýmum, verður markmiðið að vera að byggja aftur betur til að búa til sjálfbær, sveigjanleg kerfi.

Þetta stefnuyfirlit miðar að því að veita upplýsingar og tillögur fyrir stefnumótendur til að íhuga umbreytingu stafrænnar menntunar og menntunar fyrir alla sem tengjast innbyrðis.

Skýrsla um *stafræna menntun fyrir alla*

Miðstöðin vann með Institut für Technologie und Arbeit (Þýskalandi) að gerð skýrslunnar *Inclusive Digital Education* [Stafræn menntun fyrir alla], sem skoðar þörfina fyrir því að menntun fyrir alla og stafræn umbreyting sé skoðuð með innbyrðis tengdum hætti. Hún greinir rannsóknir, stefnu, starfshætti og skoðanir sérfræðinga, gefur yfirsýn yfir þróunina og dregur fram atriði í stafrænni menntun fyrir alla sem enn þarf að taka á.

Sýn um **menntun fyrir alla** (og) **stafræna menntun**:

- felur í sér öll stig menntakerfisins – frá einstaklingnum (nemendur og kennarar), til skipulags (skóla), til svæðis- eða landsvísu;
- fjallar um menntun fyrir alla, útilokun, stafræna væðingu og stafræna gjá sem samtengd, innbyrðis þverlæg mál;
- er fest í uppbyggingu menntakerfisins til að stuðla að sveigjanlegum menntakerfum sem bjóða upp á jöfn tækifæri menntunar fyrir alla nemendur;
- byggir á **stafrænni umbreytingu** sem gengur langt út fyrir að beita einungis stafrænni tækni í menntun.

Þetta stefnuyfirlit kynnir nokkrar af helstu niðurstöðum skýrslunnar og mikilvægi þeirra fyrir stefnu um menntun fyrir alla og stafræna umbreytingu til að byggja upp sveigjanleg menntakerfi.

Lykilskilaboð fyrir stefnu um menntun fyrir alla og stafrænnar menntunar

Lykilskilaboðin fjalla um fjögur innbyrðis og samtengd stefnusvið og hlutverk þeirra í stafrænni umbreytingu menntunar fyrir alla:

- Tækni
- Nemendur og kennarar
- Menntastofnanir
- Svæðisbundnir og innlendir stjórnarhættir menntakerfisins.

Tækni

Notendamiðuð hönnunaraðferð sem tekur til alhliða hönnunar getur forðast galla eins og lélegt notagildi, mikinn kostnað eða skort á stuðningi við upplýsingatækni (UT). Stuðningstækni er aðeins notuð þegar altæk hönnuð tækni er ófullnægjandi til að mæta þörfum allra notenda.

Tækni eins og gervigreind (AI), sýndar- og aukinn veruleiki getur haft veruleg áhrif á stafræna menntun fyrir alla í framtíðinni. Þess vegna eru rannsóknir á notkun þeirra, skilvirkni, aðgengi, ávinningi og áhættu mikilvægar. Sérstillingar og aðlögunarmöguleikar AI tækni geta verið lykillinn að því að ná fram altækri hönnun og notkun fyrir fræðslutæki.

Altæk hönnun fyrir nám er yfirgripsmikil stefna til að koma í veg fyrir útilokun í stafrænni menntun.

Hins vegar verða þverfagleg teymi og/eða rannsóknarhópar að þróa nauðsynlega grunnvirki og nýstárlega tækni fyrir stafrænt nám fyrir alla. Þessir hópar ættu að samanstanda af kennurum, sérfræðingum í upplýsingatækni og námsmönnum, þar á meðal þeim sem eru viðkvæmir fyrir útilokun.

Stefnumótun og framkvæmd verður að íhuga alvarlega siðferðilegar afleiðingar þess að nota AI og aðra nýja tækni í menntun, sérstaklega í stillingum fyrir alla. Stefna verður að tryggja siðferðilega notkun nýrrar tækni og vernda alla nemendur frá stafrænu gjánni.

Nemendur og kennarar

Veikleikar til útilokunar í stafrænni menntun geta tengst námstengdum fyrirbærum sem eru sterklega tengd (samfélagslegum) kerfisaðferðum.

Innan menntunar verður bæði stefna og starfshættir að fjalla um eftirfarandi meginþætti fyrir nemendur:

- Að vekja athygli á veikleika nemenda gagnvart stafrænni útilokun menntakerfisins í stafrænu samhengi almennt og sérstaklega hvaða aðstæður einstaklinga og umhverfisaðstæður (t.d. stafræn hæfni, félagslegt misrétti) hafa áhrif á þátttöku nemenda í námi og aðgang þeirra að stafrænu menntun.
- Að takast á við aðgang einstakra nemenda að og tækifæri til að taka félagslega þátt í stafrænni menntun og tryggja að þeir leggi sitt af mörkum til að þróa stafrænar lausnir fyrir eigið nám. „Falda“ sérþekking nemenda, fjölskyldna og jafningja í að styðja þeirra eigið nám ætti að vera virkjuð til að þróa og prófa nýja tækni.

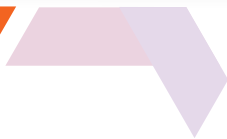
Við hönnun stillingar stafrænnar menntunar fyrir alla, má áherslan ekki vera á þörfum einstakra nemenda, en á að sameina innsýn frá ýmsum einstaklingum eða hópum sem eru viðkvæmir fyrir útilokun. Þetta tryggir heildrænni yfirsýn á þátttöku og gerir hágæða stafræna menntun fyrir alla nemendur.

Kennarar skortir enn stafræna hæfni. Grunnmenntun kennara og starfsþróun verður stöðugt að taka á þessu. Geta til að nota stafræna tækni, fjölmiðla menntun og stuðningstækni er mikilvægt, en síðan er hæfni til að velja stafrænt námsefni og hanna námsumhverfi fyrir alla sem tekur á óskum einstakra nemenda, hæfni eða færni.

Kennarar verða að taka siðferðilegar ákvarðanir og meta kosti og galla við innleiðingu stafrænna tækja í kennslu sinni, til dæmis varðandi gagnavernd og hagnýtar kröfur nýrrar tækni. Siðferðilegar leiðbeiningar til að hjálpa kennurum að taka ákvarðanir um stafræna kennslu fyrir alla skortir.

Fjölmiðlalæsi, gagnalæsi og gagnamiðuð ákvarðanatataka skipta sköpum í stafrænni kennslu fyrir alla. Stafræn væðing og þátttaka eru þó talin aðskilin viðfangsefni á fyrstu skólastigum, sem veldur erfiðleikum.

Menntastofnanir

Kennarar þurfa stuðning frá stofnunum (þ.e. skólum) til að fá nauðsynlega þekkingu og leiðbeiningar. Samstarf meðal hagsmunaaðila – kennara, skólaleiðtoga, stuðningsfulltrúa, breiðara samfélags, menntastjórna, stefnumótenda, fjölskyldna – er nauðsynlegt til að meta hvaða uppbygging og stafrænar lausnir eru nauðsynlegar til að styðja hvern nemanda. Formlegt samstarf og skiptiaðferðir eru til, en hagsmunaaðilar eiga í auknum mæli samskipti í gegnum samfélagsmiðla. Krafist er mats á áskorunum, tækifærum og skilvirkni.

Nýlegar kreppur hafa lagt áherslu á seiglu menntastofnana. Að tryggja seiglu er verkefni sem nær þvert í gegnum öll stig menntakerfisins. Stefna getur komið á rammaskilyrðum og verndandi þáttum sem gera menntastofnanir sveigjanlegri.

Varðandi stafræna væðingu hefur COVID-19 heimsfaraldurinn sýnt að stafræn menntun og menntun fyrir alla stuðlar að meiri seiglu kerfisins. Stofnanir sem höfðu undirbúið sig fyrir stafræna menntun fyrir alla fyrir COVID-19 virtist ganga betur í kreppunni.

Hversu þessar niðurstöður ná til að draga ályktanir um almenna kreppuseiglu, óháð COVID-19, á eftir að koma í ljós.

Svæðisbundnir og innlendir stjórnarhættir menntakerfisins

COVID-19 heimsfaraldurinn hefur dýpkað ójöfnuð í námi með því að leggja á fjarnám, en það veitir einnig einstakt tækifæri til að endurbæta menntun. Þetta felur í sér betri tengda skóla, foreldra og samfélög og bætta stafræna menntun fyrir alla nemendur.

Víðs vegar um lönd eru stefnumótandi ákvarðanir fyrir menntakerfi teknar á mismunandi stigum – svæðisbundið eða á landsvísu, til dæmis.

Óháð því hvaða stigi menntakerfum er stjórnað af, er mikill möguleiki í stafrænni eftirlitsstarfsemi fyrir menntun fyrir alla á landsvísu, svæðisbundnum og staðbundnum stigum. Stafræn tækni gæti hjálpað til við að safna og taka saman viðeigandi gögn um menntun fyrir alla á skilvirkari hátt og gera þau strax aðgengileg stefnumótendum. Þar að auki getur það að gera gögn aðgengileg á mismunandi stigum kerfis getur stuðlað að sjálf-íhugun og gagnreyndri ákvarðanatöku, frá skólastofunni til skólans, svæðisins og landsins.

Niðurstaða

Færa má rök fyrir því að menntunargeirinn hafi oft ekki tekið nægilegan þátt í tæknihönnun og þróun og fjallað um siðferðilegar afleiðingar þess að nota stafræna miðla og tækni til að takast á við kröfur um menntun fyrir alla. Sömuleiðis hefur stafræn umbreyting og menntun fyrir alla aðallega verið skoðuð sem aðskilin mál.

Hins vegar eru bæði stafræn umbreyting og menntun fyrir alla kerfisbreytingar. Að sjá þau sem samtengd, innbyrðis þverlæg mál og þátttaka hagsmunaaðila frá öllum kerfisstigum í framtíðarþróun skapar möguleika á sveigjanlegri menntakerfum sem eru aðgengileg öllum.

